

De laatste jaren en het
sterven van

Anton van den Bergh

Stichting de Gihonbron
Middelburg
2002

De laatste jaren en het sterven van

Anton van den Bergh

Het is na overleg met de familie dat ik iets wil meedelen over het leven en sterven van Anton van de Bergh. Daarbij wil hij gebruik maken van hetgeen zijn ouders mij vertelden en wat ik zelf, met hem heb meegemaakt. Het zou tot heilige jaloersheid kunnen verwekken bij onze opgroeiende jeugd, als ze lezen hoe een jongen van zeventien jaar het tijdelijke met het eeuwige verwisselde en inging in de rust die er overblijft voor het volk van God. Het is toch tot moedgeving, besturing en raad voor hongerige tot ere van Gods Naam, want Gods Woord wordt tot aan het eind der eeuwen bevestigd: *"Het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkig voort gaan."* Het is de bedoeling om het weer te geven zoals we het gehoord hebben. *De Heere zende Zijn licht en Zijn waarheid neder.*

Anton van de Bergh werd op 16 augustus 1964 geboren. Hij was de tiende uit het gezin en was een flinke jongen met een opgeruimd karakter en een goed verstand. Hij was ook altijd voor iedereen behulpzaam, zodat hij gezien was ook bij zijn leeftijdsgenoten. Vóór zijn ernstige ziekte heeft hij weinig zieke dagen gekend, dus was hij ogenschijnlijk kerne gezond. Anton kon ook heel goed mee op de catechisatie. Hij ging ook graag naar de catechisatie, was leergierig en maakte aantekeningen. Ook verzuimde hij niet graag een kerkdienst, wat we met nadruk schrijven omdat veel jonge mensen in onze tijd de kerkdiensten verzuimen.

Alzo zijn ze dan niet op de markt van vrije genade en straks is het te laat. De Heere binde dat op onze harten opdat we onze plaats niet ledig zouden laten staan.

Tot zijn vijftiende jaar is Anton op school geweest, de laatste jaren op de *Guido de Bres*, te Rotterdam. In de vakantie van het jaar 1979 werd Anton ziek. Het begon met een pijnlijk been, net even boven de enkel. Eerst was er de gedachte dat hij zijn voet verzwikt had, maar het ging niet over. Toen de dokter geraadpleegd werd, stuurde die hem meteen door naar het ziekenhuis, waar foto's genomen werden. Wat viel dat tegen, want na enige maanden bleek dat Anton een ongeneeslijke ziekte had.

Geliefde lezer(es), denk eens even na, wat dat zeggen wil, zulk een boodschap te ontvangen. Dat betekent immers meestal dat onze dagen geteld, zijn, dat ons leven maar kort meer zal zijn. Als wij zulk een boodschap krijgen zal dat bij velen een boodschap zijn zoals Hiskia die kreeg: *"Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven en niet leven."* Anton huilde bitter, want de boodschap was bitterder dan bitter. Hij riep maar: *"Och had ik maar een nieuw hart, was ik nu toch maar bekeerd."* Hiskia keerde zich naar de wand hij kirde als een duif en piepte als een zwaluw. Hij riep: *"Wees Gij mijn Borg, want ik word onderdrukt."*

In december van datzelfde jaar werd zijn been geamputeerd. Het wonderlijke daarin, was dat hij er zeer onderworpen onder mocht zijn. Als hem gevraagd werd of hij boos was op de Heere, zei hij: *"Nee hoor, de Heere zal dat wel nodig achten."* Dat bleef meestal zo, zodat zijn huisgenoten er over verwonderd waren.

Hij klaagde nooit, hij was nooit opstandig. Vanzelf zeiden de ouders wel eens tot elkaar, dat heeft hij toch niet van zichzelf. Het is echter geen grond voor de eeuwigheid. Donderdagsavonds voor dat Anton naar het ziekenhuis moest kwam ds.

Blok hem nog bezoeken. Hij geloofde dat Anton op zijn weg geplaatst was en had werkzaamheden met die jongen aan de troon van Gods genade. Toen hij wegging las hij nog Psalm 54.

Anton had die psalm ook willen zeggen om voor te lezen, maar hij durfde niet. Daarna is er een weg van lijden gevolgd. Hij leed wel niet zoveel pijn, maar was soms zeer naar gesteld. Na de operaties genas hij wonderlijk snel, zodat zelfs de artsen er verwonderd over waren. Zo leefde men tussen hoop en vrees, ook de ouders. Onze kinderen zijn dierbare panden, ook als ze ouder zijn geworden. Zij die kinderen moesten verliezen, weten wat voor verdriet er dan is. Als we weten dat we een kind moeten verliezen, knaagt dat aan ons leven. Intussen was er iemand in het ziekenhuis bij Anton op bezoek geweest. De man stond te huilen op de gang, toen de ouders kwamen.

Met tranen zei hij: *"o mensen, deze ziekte is niet tot de dood, maar tot verheerlijking Gods."* De ouders dachten dat Anton beter zou worden, wat groot zou zijn, al zou hij dan met één been verder door het leven moeten.

Nadien is wel uitgekomen dat de Heere een wonder werken zou, maar anders dan verwacht werd. Na de operatie van zijn benen hielp hij op de boerderij en reed op de tractor. Hij probeerde zelfs te melken, maar dat viel tegen. Zo gingen de dagen, die maanden werden. De Heere ondersteunde Anton, doch ook de ouders en de familie. De Heere liet zich niet onbetuigd. Er was veel gebed voor Anton onder Gods volk. Hij werd door velen gedragen op de vleugelen van het gebed, in het verborgen en in het openbaar.

De Heere bond hem op het hart van Zijn volk. Immers, de Heere zegt: *"Op uw noodgeschrei, deed Ik grote wonderen."* Een oude christen zeide tot zijn moeder: *"Ik wens je de ondersteuning van Boven. Anton leeft nu nog wel; maar ik heb er naar het lichaam weinig verwachting van."*

Als de Heere echter op hem neerziet, verwacht dan geen wonderlijke mirakelen. Het is nog een kind, hoor en let op het eenvoudige werk Gods: "Nooit had hij iemand zo opgebonden gekregen als Anton, en dat kon niet verborgen blijven, De Heere bindt nooit een zaak op het hart van Zijn volk zonder bedoeling. Het gaat immers om Zijn eer?

Vergun mij dat ik er aan verbind op te wekken te blijven bij de waarheid. O jeugd, blijft bij het Woord, bij de kerk. Smytegelt zegt: *"Dan bent u onder het gebed van Gods volk."* Wie weet de Heere mocht het willen verhoren. Anton verlangde naar Gods volk, en als er van Gods volk geweest waren, was de dag veel te gauw om, zei hij. Eens vroeg een vrouw aan hem om een psalmvers op te geven. Hij liet zingen Psalm 25 : 10.

Iemand gaf een boekje aan hem, dat heette *"Dertig jaren uit het leven van een zondaar"*. Anton las dat met veel ernst. Als Gods volk wegging vroeg hij of zij hem wilden gedenken. Het gaf hem echter geen rust; nergens kon hij rust vinden. Menigmaal zei hij tegen zijn moeder: *"Moeder, ik ben nog onbekeerd, hoe moet dat nu?"* Dan schudde hij zijn hoofd heen en weer en perste de lippen op elkaar. Dan werd hij ook zeer bedroefd, de nood van zijn ziel was groot. Wat moet een moeder dan zeggen?

O, welk een smart voor ouders als ze in zulke wegen worden gebracht. Als het er op aan komt, valt alles wat van ons is weg. Wat kan een vader en een moeder dan anders zeggen, als, vraag maar aan de Heere of je er veel om vragen mag. Van Gods volk had men wel eens horen zeggen, als de Heere komt brengt Hij alles mee. Als dat tot Anton

werd gezegd, was hij o zo stil, dan tuurde hij maar naar de grond. Wat zal er dan in dat jonge hart zijn omgegaan. Zo jong nog en dan zo ernstig ziek.

Tenslotte zeiden de dokters dat er niets meer aan te doen was. Anton was ongeneeslijk ziek.

(Deze boodschap heb ik eens moeten brengen tot een jonge man. Hij kromp in elkaar en piepte onder de dekens. Ook kunnen wij dan wijzen op de genade die nog te krijgen is, al is de tijd voorts kort. Hoe weinig gebeurt het op een ziekbed of een sterfbed. We moeten er nog voorzichtig mee zijn ook: O jeugd, vraagt naar de Heere in je gezonde dagen.)

Toen Anton 's avonds deze boodschap kreeg, kwam er 's avonds nog een oude vriendin, en werd gezongen psalm 25: 8 en 10. Bij het weggaan zei die vriendin *"Anton, nu heb je lichamelijk veel mee moeten maken, maar je ziel staat op het spel."* Wat bij de mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. O, Anton, houdt aan en roept uit de keel.

O die tranen en die wanhopige vragende ogen van Anton. Nergens was voor hem uitkomst, alleen boven. Maar hij stond er buiten en was onbekeerd.

Er waren er onder Gods volk die dag en nacht de Heere heilig lastig mochten vallen. Het was: *Heere ontferm U zijner; wees hem genadig en bekeer hem toch.*

We hoorden van iemand die in de avond voor zijn sterven tot tien uur tot de Heere riep, toen kon ze niet meer. Ze dacht dat het verharding was, maar dat was niet zo, want Anton was gestorven. Het gebed was niet meer nodig en voor de doden kan en mag men niet bidden. Toen ze hoorde dat Anton gestorven was zei ze: *"O Heere antwoordt U mij uit het Woord hoe het gevallen is naar zijn ziel."* Ze sloeg de Bijbel open, daar waar de Heere in Zijn Woord zegt: *"Zou Ik dan geen recht doen Mijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Mij roepen?"* Hij zal ze haastelijk recht doen. Ook werd zij bepaald bij de woorden: *"Laat de kinderkens tot Mij komen en, verhindert. ze niet."*

Daar is wel veel strijd op gekomen. Op Gods werk komt altijd strijd. Satan zit nooit stil maar de Heere neemt het voor Zijn volk op. Op de dag der begrafenis loste de Heere alles op.

We hebben Anton veel mogen bezoeken; maar hij kon maar niets zeggen. Hij kon je met zulke vragende droevige ogen aankijken. Eens vroeg hij aan zijn moeder: *"Er staat in de Bijbel dat ze onder de roede doorgingen, wat zou dat betekenen?"* Het antwoord was: *"dat betekent dat de tiende voor de Heere was, het werd Hem geheiligd. Of dat nu gezond was of ziek, kreupel of schurftig, dat gaf niet, de tiende wilde de Heere hebben."*

Toen zei Anton: *"Ik bende tiende in het gezin, o moeder, zou het nu ook voor mij nog kunnen?"*

Dat was ook weer een wonderlijke zaak, want toen Anton overleden was kwam de oudste zus van de moeder met een brief. Dat was de brief die de moeder van Anton, aan haar moeder geschreven had. Antons moeder had een brief van een vriendin gekregen bij de geboorte van Anton, waarin stond: *"nu is bij jullie de tiende geboren en de tiende werd getikt."* O, wat zou het groot zijn als het een zaad mocht zijn van de Heere gezegend. Dat had Antons moeder aan haar moeder geschreven en die brief was bewaard gebleven.

Eens kwam ik Anton opzoeken en vroeg hem of hij liever gezond zou worden en vele jaren leven, of bekeerd worden en sterven. Toen zei Anton dat hij liever bekeerd wilde worden. Toen ik weg was zei hij tegen zijn moeder: *"zou je geestelijk ook kunnen stelen?"* Zo was hij altijd bezig. Sprak je met hem of bad je voor hem, dan liepen de tranen langs zijn wangen. Hij durfde zich echter nooit iets toe te eigenen. Ik vroeg eens aan hem of hij wel kon bidden. Ach, zei hij, het is altijd hetzelfde. Op de vraag wat hij dan wel bad, was het antwoord: *"Heere, bekeer mij."* Toen is hem geantwoord dat de Heere Jezus driemaal dezelfde woorden bad: *"Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan."*

Daarna werd Anton van binnen wijs gemaakt dat hij enkel maar om bekering vroeg omdat hij niet meer beter kon worden. Daarbij werd hem inwendig gezegd er maar mee op te houden, want dat gebeurde toch nooit. O, wat maakte satan gebruik van zijn listen om hem zo in de enge te drijven. De Heere gaf, hem er op te wijzen dat zulke redeneringen van de verkeerde kant kwamen. De Heere zegt dat niet, want Hij geeft mildelijk en verwijt niet. Recht hebben we niet en dat leerde Anton. Als hij verloren moest gaan was dat rechtvaardig. Daarom was het nodig maar rechteloos te blijven vragen.

Toen ik hem 's maandagsmiddags bezocht, vroeg hij of ik hem wel eens kwijt kon in het gebed. Hij stelde mij voor een moeilijke vraag. Enerzijds, omdat ons gevoel kan denken, in waarheid te bidden en anderzijds, bij de wetenschap hem kwijt te kunnen in het gebed, zou hij rust kunnen vinden.

Want wij zijn rustzoekers buiten God. Ik heb gezegd: *"als ik je kwijt zou kunnen aan de Heere, dan zou ik dat nog niet zeggen, want je zou daarop kunnen gaan rusten. Als de Heere je genadig zal zijn, zal je het wel weten en ik geloof dat meerderen het dan weten zullen. Ik zou het graag uit je mond horen, Anton."* Er kwamen verschillende mensen op bezoek, uit onderscheiden plaatsen. Soms waren er die naar het gezin werden toegedreven. Ernstig werd dan menigmaal met hem gesproken en veel werd hij opgedragen in het gebed. De innerlijke strijd was zwaar in het hart van Anton en ondanks de bemoedigingen soms, bleef hij tobben, buitenstaand en ellendig. Dat er veel werkzaamheden voor hem waren blijkt wel uit het feit dat op de dag van zijn, sterven een vrouw zei tot een vriendin: *"vandaag mag die jongen van, Van Den Bergh naar huis."* Ze was die nacht wakker geworden met Psalm 72:

*Noodruftigen zal Hij verschonen,
Aan armen uit gena,
Zijn hulpe ter verlossing tonen,
Hij slaat hun zielen ga.
Als hen geweld en list bestrijden,
Al gaat het nog zo hoog,
Hun bloed, hun tranen en hun lijden,
Zijn dierbaar in Zijn oog.*

Daarna: *"Kostelijk is in de ogen des Heeren de dood Zijner gunstgenoten."* Psalm 116.

Doch om verder het verloop van zijn ziekte te beschrijven, komen we tot de laatste dagen van zijn leven.

Anton ging steeds meer achteruit. Hij werd erg kort van adem en het spreken ging steeds moeilijker. Hij werd ook lossier van alles. Ook voor het bedrijf had hij geen

belangstelling meer. 's Zondagsavonds had hij het eigenlijk voor het eerst wat benauwd. De huisarts die geraadpleegd werd na de benauwdheid, zei later, dat hij van Anton geschrokken was.

Anton kreeg dinsdagmorgens weer een benauwdheid. De dokter gaf de raad zuurstof in huis te nemen, maar Anton zei dat we tegen de dokter moesten zeggen dat God hem doorgeholpen had en dat hij geen zuurstof hoefde. Hij was liever benauwd met de Heere, dan met zuurstof en zonder de Heere. Toch werd de raad van de dokter opgevolgd en dat is ook niet tegen het Woord.

Dinsdagmiddags kwamen er ook nog enkele mensen. Anton zei maar: *"Ik ben onbekeerd; ik kan niet sterven."* Toen werd er gezegd dat velen van Gods volk onbekeerd zijn in zichzelf en ook dat velen van Gods volk hem opdroegen. Anton zei met droefheid in zijn stem: *"daar kan ik het niet mee doen."* Dit alles gaf Anton geen rust voor zijn zielsvoet. Hij was eerlijk gemaakt door de Heere en liet zich niets in de hand stoppen. Hij was een fladderende duif rond de ark der behoudenis en hij kon er niet inkomen.

O, lezers en lezeressen, jong en oud, hoe eng is de poort en hoe smal is de weg die tot het leven leidt. Weinigen zijn er die de poort vinden en de weg bewandelen. Toch is het nog het heden der genade.

Sterfdag

's Woensdags was de sterfdag van Anton. 's Morgens zei hij: *"Moeder nu staat er in de Bijbel, bekeert u en ik ben onbekeerd. Bekeren is een Godsdaad, hoe moet dat nu? Begrijpt u dat?"*

Juist op dat ogenblik belde ik op en vroeg hoe het ging. Toen vertelde zijn moeder met welke vraag Anton zat. Het antwoord dat ik gegeven heb was, *"bekeert u is een bevel des Heeren en dat het bevel nu maar uit mocht drijven tot God die het bevel geeft en de bekering uit genade schenkt."*

Anton zei: *"dat is van de Heere, dat ik nu antwoord krijg op mijn vraag."*

Hij vroeg ook aan zijn moeder wat het betekende als Gods volk Gods eer liever krijgt dan hun eigen zaligheid. Op een bladwijzer in een boek had hij geschreven Ps. 17:8. *"Bewaar mij als het zwart des oogappels, verberg mij onder de schaduw Uwer vleugelen."*

's Woensdagmiddags om vijf uur kreeg hij weer een benauwdheid en hij wilde geen zuurstof. Zijn vader vroeg of hij de dokter roepen moest, maar dat wilde hij niet. Zijn vader vroeg hem wat hij dan wilde. Hij zei *"Ik wil naar de hemel, maar ik moet naar de hel."* Hij werd ook helwaardig voor God. Een uur lang verkeerde hij in grote benauwdheid naar ziel en lichaam. Daarna zakte het weer wat af, toen zei hij: *"Het werd zo licht van binnen."* En toen was het in mijn hart: *"Wie vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig."* Nu is het weer weg; vertelt het niet verder hoor vader!"

Toen vroeg hij of zijn vader uit de Bijbel wilde lezen. Toen gevraagd werd wat gelezen moest worden, liet hij dat aan zijn vader over. De Bijbel viel open op Johannes 10, de gelijkenis van *de goede Herder*. Na gebeden te hebben, was het etenstijd. Anton zei later dat het weer benauwd werd. Hij wilde nu wel zuurstof hebben, anders was hij een zelfmoordenaar, dacht hij.

Een broer en een zus van hem zouden die avond naar de kerk gaan. Toen ze een poosje weg waren, kreeg Anton het weer benauwd. Hij vroeg om zuurstof, doch daar kreeg hij het nog benauwder, van. De zuurstof is toen weggehaald, de dokter werd geroepen en ook de broer en zus die naar de kerk waren werden uit de kerk geroepen. De dokter die inmiddels gekomen was zat naast de stoel van Anton. De benauwdheid zakte weer wat. Anton ging toen rechtop zitten, keek de kring rond en zei:

"Dokter, we hebben u wel laten roepen, maar dat is verkeerd van me. Er is er maar Eén die mij helpen kan en dat is de Heere."

De dokter zei: *"Ja Anton, dat heb je van de week ook al gezegd."*

Anton wees naar het zuurstofapparaat en zei: *"dat ding daar, dat is een moordenaar."* Toen keerde hij zich naar zijn moeder en zei: *"moeder, mag het nu?"* Zijn moeder wist niet wat hij bedoelde. Hij bedoelde, sterven, verlost worden uit een lichaam der zonde en des doods.

Hij vroeg aan de dokter of hij het niet erg vond al zo oud te zijn. De dokter antwoordde dat hij nog niet zo oud was. Anton vroeg toen of, de dokter niet liever jong gestorven was. De dokter gebruikte later het woord o jé.

Toen zei Anton, en zijn vinger wees omhoog, *"dat betekent Jezus, Zaligmaker, Borg. Zult u dat nooit meer zeggen dokter?"*

De dokter vond dat hij een dappere strijder was. Toen zei hij: *"dat ben ik niet dokter, dat is er maar Eén geweest, en dat is de Heere Jezus."*

Ook toen de dokter vond dat hij al zo veel geleden had, zei hij: *"Een heeft er maar veel geleden en dat is de Heere Jezus."*

In de benauwdheid die hij even tevoren had gehad, knarsetandde hij. Toen was ik in de hel, zei hij, en daar doen ze dat allemaal nog, vanaf Adam af. Hij moest inleven wat de dichter zingt:

"Ik lag gekneld in banden van de dood.

Daar de angst der hel mij alle troost deed missen."

Dat duurde even en toen mocht hij een blik slaan op het kruis, op de gekruiste Christus. Hij zag de voorbede bij de Vader. Hij riep uit: *"Nu mag ik eeuwig God groot gaan maken."*

Hij keerde zich naar de dokter en zei: *"daar is de eeuwigheid niet te lang voor dokter, krijgt u er nog geen zin in?"* De dokter werd in verlegenheid gebracht en zei dat hij nog jong was. Ieder op zijn tijd, de één jong en de ander oud. *"O, dokter, daar moet u niet mee wachten. tot u ziek bent of oud, dan heb je zoveel met het lichaam te doen, dat je er geen lust meer in hebt. Hebt u er wel eens om gevraagd, nee zeker, ik zie het aan uw gezicht. O dokter vraag er toch veel om, en jullie ook",* zo zeide hij tot allen die bij hem zaten.

Hij waarschuwde voor het stelen van de genade, want al wat we stelen moeten we teruggeven. Voor stelen was Anton altijd zo bang geweest. Doch nu had de Heere hem opgehaald uit grote diepten.

Laat ons allen eens ernstig nadenken over deze woorden. Jong en oud, we stellen uit en we hollen voort. O jeugd, heden indien gij de stem des Heeren hoort, verhardt uw harten niet, maar laat u leiden.

Gods kinderen vrezen menigmaal met vele vrezen, of hun werk wel in der waarheid is. Toen zei de dokter tenslotte: *"wordt je niet moe van al dat praten?"*

Anton antwoordde: *"Ik ben het niet die spreekt, ik doe alleen de mond open."* Lees in, dat verband eens Mattheüs 10:20. Het wonderlijke was dat zijn stem een bazuin leek

en hij sprak met autoriteit. Het was ook heel de stem van Anton niet, want hij was de laatste tijd zo kort van adem en hij sprak ook kort en gebroken. Nu was er in 't geheel geen ademnood. Het was alles wonderlijk.

Na alles wat hij de laatste ogenblikken had gezegd, werd zijn stem weer kort. Hij verzocht toen nog te zingen Psalm 73:12: *"k Zal dan gedurig bij U zijn."*

De bedroefde familie zong eerbiedig en plechtig en tevens verwonderd het opgegeven vers. Zelf kon hij niet meezingen. De dokter voelde na het zingen zijn pols en zeide: "deze strijd is nog niet gestreden. Ik ga nu een poosje weg en hoop laat in de avond nog terug te komen."

Anton werd minder, bleef o zo helder. Telkens vroeg hij hoe laat het was. Eerst was het negen uur, daarna kwart over negen. Toen zei hij, zou ik nu hier moeten blijven? Dat klonk o zo bedroefd. Even later zei hij weer, o moeder, het duurt zo lang, en als nu straks de olie op is, wat dan? Dan kreeg hij het weer, benauwd, maar zijn moeder zei: *"de olie gaat niet op, Anton."* Even later vroeg hij weer hoe laat het was. Het was toen vijf voor halftien. Toen zei hij heel bedroefd: *"Zie je nu wel dat ik me bedrogen heb, de dominee is naar huis gegaan."*

Ik moet nu ook schrijven over die wonderlijke avond en dat tot ere van Gods Naam. Die avond preekte ik in Oostvoorne over Rom. 8 : 28.

Onder het preken voelde ik dat er iets gebeurde, maar ik wist niet wat. Ik kon het niet laten om dat te zeggen onder de preek en het was juist de tijd dat de Heere, Anton uit zulk een grote diepte uitgehaald had.

Na de dienst ben ik naar de familie van den Bergh gereden. Onderweg werd ik hevig aangevallen dat ik te laat zou komen. Het was mijn begeerte om, als de Heere hem licht gaf, het uit zijn mond te horen.

Kleine kinderen kunnen zelf niet spreken, de Heere getuigt voor hen door middel van Zijn volk. Ouderen kunnen er zelf van getuigen en dat wilde ik graag uit zijn, mond horen. Ons gevoel kan ons zo bedriegen en daarom durfde ik het daarop niet te wagen. Anton wist, dat ook.

Nooit zal ik die ontmoeting vergeten. Hij zat in zijn stoel en is daarin ook gestorven. Nog hoor ik het hem zeggen: *"Wie vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig."* Hij wilde weg, hij was los van alles en het heimwee naar boven was er.

We mochten de Heere smeken of Hij hem wilde bewaren, dat de duivel nu geen vat meer op hem zou krijgen. Hij had naar lichaam en ziel af zoveel benauwdheid meege-maakt.

Toen we afscheid namen, zei hij, met zijn vinger naar boven wijzend, *tot weerziens daarboven.*

Het afscheid was nog met een afscheidskus, het was een hartroerend ogenblik. Toen we even de deur uit waren blies hij de laatste adem uit en was zijn strijd gestreden. Een jonge bloem afgesneden, maar ook uit loutere genade gezaligd.

Hier kunnen wij alleen God maar bewonderen in Zijn eeuwig welbehagen. Zijn uitverkorenen, liggend op de vlakte des velds in Adams overtreding, gezaligd uit genade. In Christus ligt de zaligheid; en *zonder troost zal Gods volk niet sterven*, zingt Datheen in Psalm 68. O, als de ziel eens mag inzien in die stille Vrederaad, in de onderhandelingen tussen de Vader en de Zoon, dan is het: *"o aanbiddelijk genadewonder."* *De Vader stelde de Borg, de Zoon gaf Zich als Borg en de Geest zou werken in de harten van zondaren. Drie-Enig God, U alleen zij de eer.*

De dagen dat Anton boven de aarde stond waren voor de familie wonderlijke dagen. Er was droefheid enerzijds en stille onderworpenheid anderzijds. Het was alles ook zo wonderlijk.

Zeer velen kwamen van, alle zijden hun deelneming betuigen, maar ook om van het wonder te spreken. De dichter van Psalm 75 zingt:

*"Dies vertelt men in ons land
Al de wond'ren Uwer hand."*

Begravenis

Ook op de dag der begravenis gaf de Heere genade en ere en dat om Zijns Zelfs wil. De tekst bij de begravenis was Psalm 34:7. *"Deze ellendige riep en de Heere hoorde; en Hij verlostte hem uit al zijn benauwdheden."*

Van heinde en ver waren velen naar de begraafplaats gekomen.

Gewis, zalig zijn de doden die in de Heere sterven. Anton liet een ledige plaats achter in het gezin. Zij die kinderen verloren hebben weten dat. Daarbij ook zo vroeg uit deze wereld weggenomen, weggeraapt voor de dag des kwaads. Wat wordt het toch bang op de wereld en leeg. De Heere geve dat onze jeugd en ook de ouderen zouden mogen zien op het geluk van Gods volk. Wat zijn we toch diep ongelukkig en rampzalig buiten God. Hadden we daar meer erg in, dan zouden we geen rust meer kunnen vinden in de wereld. Ook wij moeten sterven en God ontmoeten en dat kan o zo spoedig plaats vinden. De Heere geve ook Zijn volk uit dit voorbeeld moed te scheppen, het kan door bange wegen gaan, maar Hij zal Zijn gunstgenoten gedurig leiden. Hoe nodig is het te leren *dat Sion door recht verlost wordt en haar wederkerenden door gerechtigheid*. De Heere Zelf wone met Zijn Geest in het midden van ons, in de benauwdheid der tijden. Dat de bede naar boven mocht gaan: *"Ontwaakt Noordenwind, en kom gij Zuidenwind, doorwaai mijn hof."*

De oefeningen des geloofs mochten meer ervaren worden, door Gods gunstgenoten. Dat gaat door de weg der ontdekking, door de stervensweg. Eenmaal zal de ganse kerk eeuwig triomferen en dat alleen uit genade, naar het welbehagen.

De dichter zingt:

*Want God is ons ten Schild in 't strijdperk van dit leven
En onze Koning is van Israëls God gegeven.*

Dirksland,

ds. A. Hoogerland.

Vorig jaar stierf Anton van de Bergh uit Oostvoorne op de jeugdige leeftijd van 17 jaar. Anton mocht uit genade na veel strijd ingaan in de rust, die er overblijft voor het volk van God, ds. A. Hoogerland heeft het sterven Anton beschreven. Het is met zijn toestemming, dat we dit geschrift in "Kerkelijk Nieuws" plaatsen.

Ouders, laat het uw kinderen lezen, opdat zij jaloers zouden mogen worden op het grote goed dat de Heere weggelegd heeft voor degenen die Hem vrezen. En misschien is er hier of daar een jongen of een meisje, die God kwijt is, en zonder God niet verder kan en die moed mag scheppen uit de behoudenis van Anton van de Bergh.

Redactie.